

Josep M. Llompart

per M. Villangómez Llobet

Ja sabíem que el seu cor havia donat un primer i inquietant avís de defallença. Amb tot, confiàvem en la llarga resistència d'un home encara jove. Desitjàvem el millor per a l'amic Llompart. Hi havia, unida al seu nom, una obra admirable i diversa, com també la realitat d'una persona, la comunicació amb un amic. Josep M. Llompart m'escrivia el 14 d'abril de 1991: "La salut, ara com ara, va perfectament i, llevat del règim alimentici prou sever que em fan seguir, ja faig vida del tot normal. Això significa que vaig d'ací d'allà donant conferències, prenent part a taules rodones, escrivint pròlegs i presentant llibres, és a dir fent tot allò que havia dit que no faria més. Es veu que som incorregible! Sigui com sigui, m'he proposat de prendre les coses amb calma i de posar una mica de fre a tot aquest trull. Em pens que en tinc motius ben raonables!" La malaltia, doncs, no havia pogut refrenar una vida molt activa i darrerament somoguda pels homenatges. La tardor de l'any 1990 m'havia enviat *Jerusalem*, on continuava la trajectòria de gran poeta després de la publicació d'una *Obra poètica* (1983) que encara no podia ser completa. I l'estiu de 1992 jo rebia, cordialment dedicat, el recull titulat *Spiritual*, on es veia que no tot, després de la seua afecció, eren "pròlegs" i "presentacions". Llompart, a més de poeta amb pròpia i profunda veu, era un excel·lent traductor de poesia. Li vaig escriure una última carta, poc abans de la seua mort, agraïnt-li la tramesa d'un exemplar d'un aplec, aparegut en edició no venal, de versions del poeta gallec Luis Pimentel. Ja sabem que Llompart, ultra haver traduït alguns poetes francesos, s'havia distingit especialment en les versions, publicades en diversos llibres, de poesia galaico-portuguesa.

Llompart no era sols un amic meu molt apreciat: era també un gran amic d'Eivissa, on vàrem fruitar sovent de la seua paraula, en savis discursos i conferències i en profitoses conversacions. I ens vàrem trobar una vegada a Formentera, on ell va parlar en un acte de l'Obra Cultural Balear. Havia estat president d'aquesta entitat (1978-1986), com ho era actualment de Lull, Federació d'Entitats Culturals dels Països Catalans. Feia anys que era membre de la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i havia rebut la Creu de Sant Jordi i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

En els homenatges, tan merescuts, de què havia estat objecte no fa gaire temps, alguns amics

eivissencs hi vàrem participar. Josep Marí i Jean Serra assistiren a l'acte del palmesà Teatre Principal i hi llegiren els seus treballs d'adhesió. Jo no hi vaig poder anar, però vaig enviar unes paraules ben afectuoses, acompanyant un poema que ja li havia dedicat, un poema d'*El cop a la terra*, llibre que ell havia prologat càlidament. I també figura la meua col·laboració entre els escrits d'homenatge, al poeta encara viu aleshores, però apareguts després de la seua mort, del número de gener de *Serra d'Or*. No sospitava, quan escrivia *Moments d'una amistat*, que l'homenatjat ens havia de deixar tan prest. Viure vuitanta anys pot suposar això: veure aparèixer la promesa d'un escriptor —com vaig comentar a la revista esmentada— i sentir més endavant el dolor de la seua desaparició, quan era l'autor d'una obra literària molt important, que va dur a terme fins al darrer moment. Jo devia a Llompart moltes atencions: discursos, presentacions, articles i treballs diversos, dos pròlegs per a sengles llibres meus.

Per totes les activitats que li vàrem veure a les Pitiüses, ja podem imaginar quina va ser la intensitat de la seua actuació, no sols a Mallorca, ans també a la resta de les terres catalanes. Llompart va ser un lluitador infatigable a favor de la nostra nació, el nostre poble, la nostra llengua.

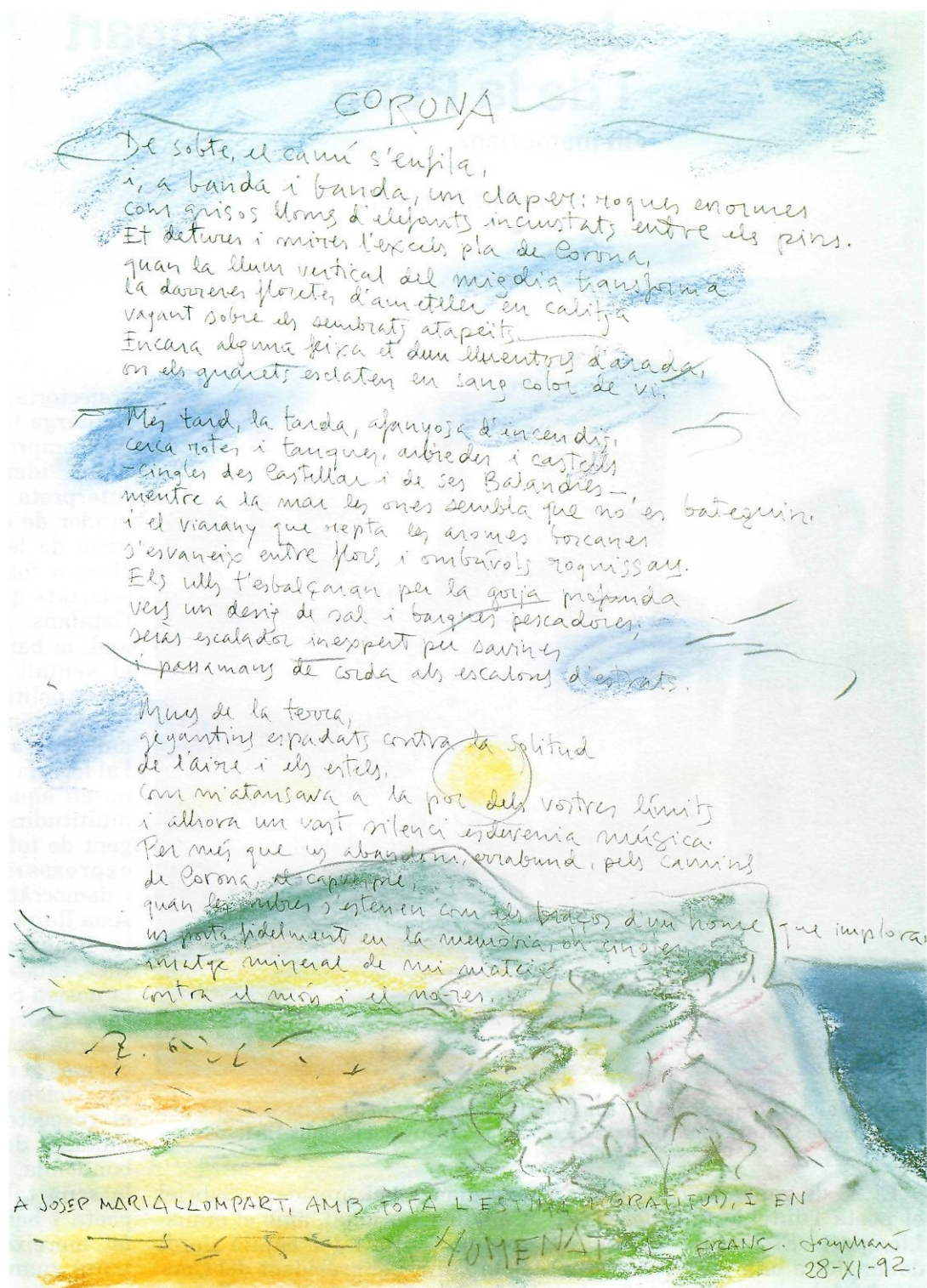
I tenim la seua obra literària, en primer lloc la poètica. Des dels *Poemes de Montdragó* (1961) als darrers llibres que ja he recordat som els hereus de *La terra d'Argensa*, *Memòries d'un adolescent de casa bona*, *Urbanitat i cortesia*, *Mandràgola*, *La capella dels dolors i altres poemes*. A un art alhora subtil i brillant s'ajunta un aprofundiment en temes com l'evocació mig crítica mig enyorosa de la infantesa i la primera joventut, la preocupació social i patriòtica, l'amor, el transcurs del temps i l'aproximació a la vellesa, la desaparició indefectible. Alguns estudiosos han fet notar els títols d'algunes parts dels seus llibres, com *Raval de senectut*, tret de Jorge Manrique, i *Morsamor*, procedent del portuguès Anthero de Quental. Són indicacions de tendències, com alguns títols de llibres complets. Però aquests pregons continguts no podrien manifestar-se si no es confonguessin amb la forma poètica, d'una incisió, una diversitat i una bellesa extraordinàries. Algunes vegades, com en *Mandràgola* —un dels millors llibres de Llompart—, la prosa poètica alterna amb el vers, i el vers pot ser lliure i

En l'homenatge que
els poetes dedicaren
a Llopart el 28 de
novembre del 92,
Josep Mari va llegir
el seu poema
"Corona". Una versió
manuscrita i pintada
d'aquest poema fou
el seu obsequi a
l'escriptor mallorquí.

Dedicatòria a M.
Villangómez de
Spiritual, darrer
llibre original de
Josep Maria
Llopart.

SPiritUAL
A Maria Villangómez
gran amic, gran poeta,
l'home del seu
M. Llopart

Estiu de 1992

experimental o formar estrofes molt exigents, com
les del sonet. I no hem d'oblidar el domini que el
poeta té de la nostra llengua, amb la seua riquesa,
les seues expressivitats i sonoritats, la seua intimi-
tat i el seu color.

Completa el treball de l'escriptor l'obra en pro-
sa que ens ha deixat. *La literatura moderna a les
Balears*, extens volum basat en treballs anteriors,
és del 1964. De llavò ençà, quants d'escrits, amb
finalitats variades, tenim procedents de la ploma

-de l'erudició, de l'estudi, de la reflexió- de Llom-
part! Remarquem l'atenció als nous escriptors i el
treball realitzat de primer a *Papeles de Son Arma-
dans*, després a l'Editorial Moll.

El decés tant sentit de Josep M. Llopart no ha
esdevingut sense el llegat d'una obra poderosa, ge-
nerosament acompanyada, i d'unes orientacions que
vells i joves hauríem de seguir.

M. VILLANGÓMEZ LLOBET